

Ústav pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i. Pod Paťankou 30/5 166 12 Praha 6	Organizační směrnice č. 5/UH/2021 Nakládání s výsledky vědecké a výzkumné činnosti	AKTUALIZACE č. 2				
		1	2	3	4	5
Zpracovala: Olga Batryniuková		Celkem stran: 8				
Aktualizovala: Soňa Hnilicová						
Schválil: doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D.		Datum vydání:		6. 4. 2022		

Nakládání s výsledky vědecké a výzkumné činnosti

I. Úvodní ustanovení	2
II. Základní ustanovení.....	2
III. Autorská práva k užití výsledků výzkumu, vývoje a inovací	4
IV. Nakládání s duševním vlastnictvím.....	5
V. Oznamování, evidence a uplatnění předmětu práva duševního vlastnictví	6
VI. Ochrana duševního vlastnictví.....	7
VII. Odměňování autorů a původců	7
VIII. Odpovědnost a sankce	8
IX. Závěrečná ustanovení	8

I.

Úvodní ustanovení

- 1.1 Předmětem této směrnice je stanovit pravidla pro nakládání s výsledky duševní činnosti na Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i., které původce/autor vytvořil při plnění úkolů plynoucích z jeho pracovního poměru nebo jiného obdobného pracovněprávního vztahu k Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i. (dále jen „UH“).
- 1.2 Směrnice vymezuje pojmy duševního vlastnictví, stanovuje práva a povinnosti při nakládání s předměty duševního vlastnictví, které byly vytvořeny zaměstnanci UH a stanovuje postup původců, autorů a zaměstnavatele ve věci ochrany duševního vlastnictví.
- 1.3 Ochrana duševního vlastnictví dle této směrnice zahrnuje ochranu, evidenci a nakládání se zaměstnaneckými díly a ochranu a nakládání s předměty průmyslového vlastnictví. Nakládání s předměty duševního vlastnictví zahrnuje i jejich obchodní využití.

II.

Základní ustanovení

- 2.1 Ochrana duševního vlastnictví se na UH řídí právními předpisy České republiky, zejména:
 - zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským, v platném znění,
 - zákonem č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, v platném znění,
 - zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění,
 - zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v platném znění,
 - zákonem č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, v platném znění,
 - zákonem č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, v platném znění,
 - zákonem č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů, v platném znění,
 - zákonem č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, v platném znění,
 - zákonem č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, v platném znění,

- zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), v platném znění,
- zákonem č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, v platném znění,
- zákonem č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, v platném znění.

2.2 Vymezení základních pojmů:

- **Zaměstnavatelem** je Ústav pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i., se sídlem Pod Paťankou 30/5, Praha 6, PSČ 166 12, IČO 67985874, DIČ CZ67985874.
- **Původce** je fyzická osoba v pracovněprávním stavu k zaměstnavateli, která se podílela na vytvoření předmětu duševního vlastnictví.
- **Autorské dílo** je dílo literární, jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.
- **Zaměstnanecké dílo** je autorské dílo, které zaměstnanec ÚH vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního vztahu k ÚH. Za zaměstnanecké dílo se považuje i kolektivní dílo, tj. dílo, na jehož tvorbě se podílí více autorů, které je vytvářeno z podnětu a pod vedením ÚH a uváděno na veřejnost pod jeho jménem. Pracovněprávním vztahem je pro účely tohoto ustanovení pracovní poměr a vztahy z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.
- **Společné dílo** je zaměstnanecké dílo vytvořené společně s další osobou, která není v pracovněprávním vztahu k ÚH.
- **Know-how** pro účely této směrnice je charakterizováno jako souhrn řídicích, organizačních, ekonomických, vědeckých, výzkumných, marketingových a dalších znalostí a zkušeností. Dále skutečnosti technické, výrobní, vývojové nebo obchodní povahy týkající se ÚH. Patří sem např. strategie nebo další záměry, zásady cenotvorby a kalkulace cen, zásady licenční a smluvní politiky a přihlášky předmětů průmyslového vlastnictví včetně související dokumentace před jejich podáním na příslušný úřad.
- **Licenční smlouva** je dvoustranný právní úkon, kterým poskytovatel opravňuje nabyvatele ve sjednaném rozsahu a na sjednaném území k výkonu práv z duševního vlastnictví a nabyvatel se zavazuje k poskytnutí sjednané úplaty nebo jiné majetkové hodnoty.
- **Průmyslové vlastnictví** představuje výsledky duševní činnosti, které jsou nové a průmyslově (hospodářsky) využitelné. Jde o vynálezy, patenty, technická řešení chránitelná užitnými vzory a/nebo průmyslovými vzory, zlepšovací návrhy a ochranné známky.

- **Patent** je ochranný dokument, který se uděluje za vynálezy za účelem ochrany předmětu vynálezů. Patentem se poskytuje za úplatu ochrana vynálezu na omezenou dobu a na vymezeném území.
- **Užitný vzor** je forma ochrany pro technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná. Užitný vzor představuje nižší úroveň ochrany než patent.
- **Spolupůvodcem** vynálezu, užitného vzoru nebo jiného předmětu průmyslového vlastnictví je fyzická osoba, která jej vytvořila vlastní tvůrčí činností společně s jinými osobami. Spolupůvodci mají právo k předmětu průmyslového vlastnictví v rozsahu, v jakém se podíleli na jeho vytvoření a jak mezi sebou vzájemně stanoví.
- **Ochrana předmětů průmyslového vlastnictví** je realizována udělením a udržováním patentů, zápisem a udržováním užitných vzorů, průmyslových vzorů, ochranných známek do rejstříku příslušného úřadu (v ČR u Úřadu průmyslového vlastnictví).

III.

Autorská práva k užití výsledků výzkumu, vývoje a inovací

- 3.1 Veškerá práva k dílům, jež byla vytvořena autorem v pracovní době nebo v prostorách ÚH nebo za pomoci zařízení či vybavení ÚH, jsou považována za díla zaměstnanecká, k nimž majetková práva vykonává zaměstnavatel. Autorské osobnostní právo zaměstnance tímto zůstává nedotčeno.
- 3.2 Jedná-li se o výsledek VaV, který vzniknul řešením veřejné zakázky ve výzkumu a vývoji, pak:
 - a) Jde-li o výsledek veřejné zakázky, který nelze chránit podle právních předpisů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, je vlastníkem výsledků poskytovatel podpory a jejich zveřejnění a využití je možné pouze s předchozím písemným souhlasem poskytovatele podpory formou výuky nebo veřejným šířením výsledků výzkumu vývoje a inovací na nevýlučném a nediskriminačním základě.
 - b) Jde-li o výsledek veřejné zakázky, který lze chránit podle právních předpisů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, potom ÚH jakožto příjemce, musí uplatnit právo k výsledkům, zajistit jejich právní ochranu a po jejím udělení poskytnout poskytovateli podpory neomezený bezplatný přístup k tomuto výsledku a nediskriminační přístup třetím stranám za tržních podmínek. Ke zveřejnění výsledků před podáním přihlášky k průmyslové právní ochraně je nutný písemný souhlas poskytovatele.
- 3.3 ÚH je oprávněn bez ohledu na druh nosiče údajů publikovat informace o výsledcích výzkumu a dílech, ke kterým má majetková práva, pokud publikováním není dotčena jejich ochrana. Stejně tak je oprávněn k dalšímu využití

výsledků výzkumu nebo umožnění využití výsledků výzkumu třetím osobám při respektování nezbytné ochrany práv duševního vlastnictví.

IV.

Nakládání s duševním vlastnictvím

- 4.1 Činnosti spojené s realizací práv duševního vlastnictví v ÚH spadají do působnosti ředitele ÚH.
- 4.2 Vedoucí oddělení, ve kterém bylo výsledku dosaženo, před zveřejněním výsledku posoudí, zda tento výsledek splňuje kritéria pro uplatnění ochrany práv duševního vlastnictví a své stanovisko sdělí řediteli ÚH.
- 4.3 Zaměstnanec je povinen o vznikajícím nebo vytvořeném předmětu práva duševního vlastnictví zachovat mlčenlivost.
- 4.4 Okamžikem vzniku práva duševního vlastnictví nabývá zaměstnavatel právo vykonávat svým jménem a na svůj účet autorská práva k zaměstnaneckému dílu. Také na něj přechází právo na daný předmět práva průmyslové vlastnictví (patent, průmyslový vzor, užitný vzor atd.), není-li písemnou smlouvou mezi autorem či původcem a ÚH stanoveno jinak.
- 4.5 Statutární zástupce Ústavu pověřuje autory děl, která jsou výsledkem základního výzkumu a jsou publikována formou odborných článků a ke kterým není sjednána úplata za užití ani za vydání, k podpisu licenčních smluv s nakladateli. Toto pověření je uděleno formou souhlasu s odesláním rukopisu nakladateli/vydavateli.
- 4.6 Statutární zástupce deleguje svou kompetenci udělení souhlasu se zveřejněním na vedoucí oddělení v případě, že je ke jménu zaměstnance přiřazena pouze afiliace ústavu (případně adresa vysoké školy, kde je studentem). V případě, že je u jména zaměstnance uvedena další afiliace, je nutný písemný souhlas ředitele.
- 4.7 Autoři publikací předloží informaci o rukopisu k podpisu vedoucímu oddělení ve formě, kde bude uveden název, abstrakt, úplný seznam autorů včetně afiliací a titul časopisu, ve kterém je publikace plánována. Po udělení souhlasu autor odešle rukopis k publikaci a udělený souhlas pověřenému pracovníkovi k evidenci do knihovny.
- 4.8 Zaměstnanec je povinen vyvarovat se jednání potenciálně ohrožujícího obchodní tajemství ÚH, jako například:
 - uložení obchodního tajemství v nechráněném tvaru na jakýkoli nosič informací přístupný jiným osobám nebo do paměti počítače připojeného k telekomunikační síti
 - ponechání neoprávněné osoby o samotě v prostorách zaměstnavatele v místech, kde může být obchodní tajemství přístupné
 - ponechání věci, která obsahuje nebo vyjadřuje obchodní tajemství na pracovišti bez náležitého dohledu a úschovy

- vynesení či jiné předání obchodního tajemství z pracoviště bez souhlasu zaměstnavatele
- práce s obchodním tajemstvím mimo určené pracoviště bez souhlasu zaměstnavatele
- zanechání nosiče, na kterém je zaznamenáno obchodní tajemství v prostorách veřejně přístupných bez stálého dozoru

4.9 Předměty, které obsahují obchodní tajemství ÚH, je zakázáno jakýmkoli způsobem neoprávněně rozmnožovat a kopírovat.

4.10 Zaměstnanci mají povinnost zachovávat mlčenlivost o obchodním tajemství ÚH.

V.

Oznamování, evidence a uplatnění předmětu práva duševního vlastnictví

- 5.1 Původce předmětu práva průmyslového vlastnictví je povinen neprodleně po jeho vzniku oznámit tuto skutečnost řediteli ÚH. Toto oznámení musí obsahovat aspoň následující údaje:
- a) Druh předmětu práva průmyslového vlastnictví (vynález, průmyslový vzor, užitný vzor atd.)
 - b) Popis předmětu práva průmyslového vlastnictví v rozsahu nezbytném pro posouzení, jaké jsou možnosti jeho ochrany.
 - c) Jména původců a jejich podíl na tvorbě předmětu práva průmyslového vlastnictví.
- 5.2 Oznámení o vytvoření předmětu práva průmyslového vlastnictví lze předat osobně, zaslat doporučenou poštou nebo e-mailem. Za datum podání oznámení se považuje datum jeho doručení.
- 5.3 O registraci předmětu průmyslového práva u národního či mezinárodního úřadu průmyslového vlastnictví rozhoduje ředitel ÚH a původce se zavazuje k maximální součinnosti, aby registrace jménem ÚH byla bezproblémová.
- 5.4 Autoři a původci jsou povinni účinně spolupracovat s ÚH při zpracování přihlášky předmětu duševního vlastnictví, jakož i při jejím projednávání a obhajování před Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, případně patentovými úřady v jiných zemích.
- 5.5 O postoupení práv k využití předmětu duševního vlastnictví externí organizaci rozhoduje ředitel ÚH. Práva k využití předmětu duševního vlastnictví mohou být postoupena licenční smlouvou nebo převodem práv k předmětu duševního vlastnictví.
- 5.6 Pokud byly výsledky výzkumu a vývoje vytvořeny původcem v rámci pracovního poměru v ÚH a současně se na jejich vzniku podílela osoba, která není zaměstnancem ÚH, má ÚH v případě uplatnění práv nárok na odpovídající podíl.

Náklady spojené s ochranou předmětu práva duševního vlastnictví nese pracoviště původce, není-li dohodnuto jinak.

- 5.7 Veškeré výsledky činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích vytvořené na základě pracovněprávního nebo obdobného vztahu k ÚH podléhají evidenci. Evidenci výsledků provádí pověřený pracovník knihovny ÚH. Autor/původce je zodpovědný za včasné a úplné předání informací o výsledcích pro účely evidence.
- 5.8 ÚH vede evidenci publikační činnosti prostřednictvím databáze ASEP v rámci Akademie věd ČR.
- 5.9 Evidenci udělených souhlasů a licenčních smluv k vydaným článkům a monografiím provádí pověřený pracovník knihovny, evidenci licenčních smluv k předmětům průmyslového vlastnictví je pověřený projektový manager.

VI.

Ochrana duševního vlastnictví

- 6.1 Všichni zaměstnanci ÚH jsou povinni chránit veškeré duševní vlastnictví ÚH, jakož i práva s ním spojená.
- 6.2 Zaměstnanec ÚH je povinen zdržet se jakéhokoli jednání v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele ve vztahu k duševnímu vlastnictví ÚH.
- 6.3 Zaměstnanec je povinen dbát na to, aby veškeré duševní vlastnictví ÚH bylo využíváno pouze pro potřebu zaměstnavatele nebo v jeho oprávněném zájmu.
- 6.4 Při plnění povinností vyplývajících z jeho pracovněprávního nebo jiného vztahu k ÚH, jakož i z jiné činnosti prováděné pod jménem instituce je zaměstnanec povinen dbát na to, aby nedocházelo k porušování práv k duševnímu vlastnictví třetích osob.
- 6.5 V souladu s obecně závaznými právními předpisy je ÚH povinen chránit a respektovat veškerá osobnostní a majetková práva svých zaměstnanců, která vznikají v souvislosti s plněním jejich pracovních povinností.
- 6.6 Ustanovení předchozího článku platí obdobně i pro hostující pracovníky a studenty v jakémkoli studijním programu.

VII.

Odměňování autorů a původců

- 7.1 Autor zaměstnaneckého díla má vůči zaměstnavateli nárok na dodatečnou odměnu, jestliže se mzda nebo jiná odměna vyplacená zaměstnanci dostane do zjevného nepoměru k zisku z využití práv k zaměstnaneckému dílu.

- 7.2 Původcům technických řešení chráněných podle průmyslových práv stanoví výši odměny ředitel ÚH dle návrhu vedoucího oddělení.
- 7.3 Pokud byl předmět práva průmyslového vlastnictví vytvořen spolupůvodci, náleží každému z nich poměrná část odměny.

VIII.

Odpovědnost a sankce

- 8.1 V případě, že člen řešitelského týmu poruší při řešení projektu nebo při využívání jeho výsledků povinnosti dané touto směrnicí, v dokumentaci projektu nebo v uzavřených smlouvách, nese plnou odpovědnost za škodu, která tímto ÚH vznikla. ÚH může vůči tomuto pracovníkovi uplatnit postup v souladu s příslušnými ustanoveními uvedených smluv, resp. zákoníku práce.
- 8.2 Porušení povinnosti zaměstnance stanovené touto směrnicí je porušení pracovní kázně; pokud ÚH vznikla jednáním zaměstnance škoda, může vůči němu ÚH uplatnit postup v souladu s příslušnými ustanoveními zákoníku práce.

IX.

Závěrečná ustanovení

- 9.1 Tato směrnice nabývá platnosti dnem jejího podpisu ředitelem ÚH.
- 9.2 Práva a povinnosti vyplývající z ustanovení této směrnice zůstávají po skončení pracovněprávního nebo jiného právního vztahu autora/původce k ÚH nedotčena.

V Praze dne: 6. 4. 2022

.....
doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D.
ředitel Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i.

Rozdělovník: doktorandi
knihovna
projektový manažer
vědečtí pracovníci
vedoucí vědečtí pracovníci
vědečtí asistenti